

Terviseriskide oskuslik juhtimine võimaldab oluliselt parandada elukvaliteeti

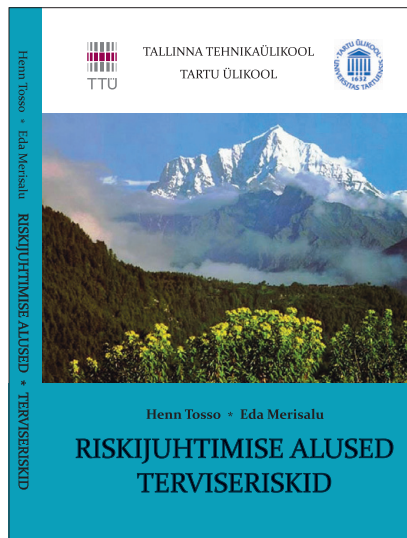
Mari Järvelaid – Terviseameti töötervishoiu büroo

Henn Tosso, Eda Merisalu.
Riskijuhtimise alused.
Terviseriskid. Tallinna
Tehnikaülikooli Kirjastus,
2012, 214 lk.

Tartu Ülikooli arstiteaduskonna tervishoiu instituudi keskkonna- ja töötervishoiu dotsendi Eda Merisalu ning Tallinna Tehnikaülikooli majandus- ja sotsiaalteaduskonna riskijuhtimise ja ergonoomika õppejõu Henn Tosso ühistööna on trükivalgust näinud raamat, mille eesmärgiks on anda ülevaade riskijuhtimisest rahvusvaheliste standardite alusel. Raamatu esimeses peatükis on autorid selgitanud lugejale riskijuhtimise üldisi põhimõtteid ja toimimise raamstruktuuri, teises peatükis käsitletud riskijuhtimist kui riskikommunikatsiooni, riskikonteksti, riskihindamise ja seire protsessi ning kolmandas peatükis võtnud vaatluse alla täpsemalt terviseriskide hindamise ja juhtimise.

Autorid on käsitletud riskijuhtimist olulise elu- ja töö kvaliteedi mõjutajana ning toonud selle kinnituseks asjakohaseid näiteid nii riiklikust statistikast kui ka rahvusvahelisest praktikast. Elukvaliteedi oluliseks näitajaks on rahvastiku vaimne ja kehaline tervis, ning arvestades selles vallas Eesti positsiooni Euroopa Liidu riikide hulgas, on selge, et meie ühiskonna üldiste ja selle liikmete konkreetsete tervisenäitajate oluliseks parandamiseks peab igal tasemel otsustajal olema ettekujutus nii riskijuhtimise üldistest alustest kui ka nende rakendamise terviseriskide kontekstis.

Riskijuhtimises tehtud vigade analüüsimisel on näidetena toodud

nii Titanicu laevaõnnetus ning Tšernobõli ja Fukushima aatomielekt-rijaama avarii kui ka igapäevaelus ettetulevad olukorrad. Kõikides tegevusvaldkondades on paratamatult peidus oma ohud ja püstitatud eesmärkide saavutamiseks tuleb võtta riske, mis võivad olla mõnikord esmapilgul tühised, kuid pika aja jooksul kumuleerudes võivad kahjulikud mõjud kujuneda raskete krooniliste terviseriskide põhjustajaks. Kutsehaigused kujunevad tavajuhul välja vähemalt 10, mõnikord isegi kuni 50 aastat kestnud ohuteguri ekspositsiooni tulemusena ja on seega kujukaks näiteks kehvast varasemast tegematajätmisest, olgu see sündinud kas siis teadmatuses või hooletusest.

Keskkonnast lähtuvate riskide õige juhtimine annab võimaluse vähendada ohte tervisele, selle tulemusena paraneb elukvaliteet ja saavutatakse pikemaks ajaks parem tervis. Autorid on tutvustanud USA presidendi riskijuhtimise paradigmat, samuti USA Riikliku Aeronau-

tika- ja Kosmosevalitsuse NASA, NATO, Euroopa Liidu, Ühendkuningriigi, Austraalia ja Kanada, aga ka Eesti riskijuhtimise põhimõtted ja juhised. Eesti riskijuhtimissüsteemi kontseptuaalseid aluseid ning töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteemi aluspõhimõtteid on tutvustatud Eesti standardi EVS-ISO 31 000:2010 alusel. Samuti on käsitletud infoturberiski ning töötervishoiu ja tööohutuse riskijuhtimise Eesti standardeid ISO/IEC 27005:2008 ja EVS 18001, mida on illustreeritud rohkete näidetega. Tänuväärne on, et meile põhimõtteliselt tuttavate töökeskkonna ohutegurite kirjelduse juures on esitatud ka tervisele sobilikud piirnormid. Erilist tähelepanu väärrib terviseriskide juhtimise peatükk, kus on selgitatud, milles seisneb universaalse stressivastuse olulisus terviseriskina.

Lisaks arstiteaduskonna üliõpilastele on selle raamatu potentsiaalseks sihtrühmaks ka mitmete teiste erialade üliõpilased, kel on tarvis omandada riskijuhtimise aluseid ja terviseriskide hindamise põhimõtteid. Samuti peaks raamat olema oma töös heaks abimeheks nii keskkonna- kui ka tervishoiuspetsialistidele, kuid kindlasti leiavad sealt kasulikke teadmisi ka teised teemast huvitatud isikud. Ja kui tunnete, et töö ei suju nii hästi kui peaks, avage raamatus lehekülj 82 ja libistage silmad üle kõikidest töökeskkonna ohuteguritest – ehk olete jätnud mõne neist hooletusse ja vajalik oleks teha oma töökeskkonnas mõned muudatused!

mari.jarvelaid@terviseamet.ee